

CN Nguyễn Thị Phức - Khoa Ung bướu

Cơ chế chính xác gây nôn và buồn nôn của hóa trị liệu chưa được biết rõ nhưng chắc chắn là một số thuốc tác động tới một số vị trí khác nhau và một số loại thuốc gây nôn bởi những vị trí. Một số thuốc có thể gây nôn và buồn nôn bằng những cơ chế, Một trong những cơ chế đó là kích hoạt thụ thể tiếp nhận hóa chất, các chất dẫn truyền thần kinh như : Dopamin, Serotonin, histamin... Một số cơ chế khác cũng liên quan đến nôn và buồn nôn đó là hệ thống tín hiệu, sự thay đổi vị giác do hóa trị cũng gây nôn và buồn nôn.

1. Chú ý bệnh nhân khi hóa trị

1.1. Nhân viên y tế

- Bác sĩ cần phải hiểu rõ cơ chế tác động, hiểu qu, các đặc tính của các thuốc trong công thức hóa trị sắp được chế để nh cho người bệnh.

- Điều dưỡng cần theo dõi những dấu hiệu nhiễm độc do bác sĩ chuyên khoa Ung bướu cho chế để nh, cần hiểu rõ tác động của hóa trị ; cùng với bác sĩ xử trí kịp thời thích để người bệnh an tâm, hướng dẫn người bệnh thông báo sớm cho bác sĩ hoặc điều dưỡng khi có biểu hiện khác thường xảy ra.

1.2. Người bệnh

Chăm sóc và điếu u tr cho ng i b nh có nôn và bu n nôn do hóa tr

Vi t b i Biên t p viên

Th ba, 03 Tháng 11 2015 20:08 - L n c p nh t cu i Th ba, 03 Tháng 11 2015 20:16

- C n đ c gi i thích rõ hi u qu cũng nh các tác d ng ph không mong mu n có th x y ra trong su t quá trình đi u tr , thông báo s m cho bác sĩ ho c đi u d ng khi có bi u hi n khác th ng x y ra.

- Ng i b nh có th n m ho c ng i tùy theo đi u ki n c a b nh vi n và t th ng i b nh th y d ch u, tránh di chuy n nhi u, tránh nh ng n i gió lùa.

- Tuân th theo đúng h ng d n v cách s d ng thu c, các thu c h tr , ch đ ăn u ng, ngh ng i...

1.3. Phòng đi u tr

- Nên thoáng, kín gió, đ ánh sáng...; ng i b nh có th n m ho c ng i tùy theo s c kh e và nguy n v ng c a m i ng i

- Trang b thêm vô tuy n, đài báo... đ giúp ng i b nh quên đi bu n nôn trong lúc đang hóa tr .

2. Đi u tr

- T t c các thu c ch ng nôn ph i đ c đ a vào c th ng i b nh tr c hóa tr kho ng 30 phút

- Ondansetron 8mg có th dùng 03 l n/ngày, u ng ho c tiêm tĩnh m ch

- Dexamethasone 8-20mg/ngày chia 1-2 l n, u ng ho c tiêm tĩnh m ch

Chăm sóc và điều trị cho người bệnh có nôn và buồn nôn do hóa trị

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ ba, 03 Tháng 11 2015 20:08 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 03 Tháng 11 2015 20:16

*** Điều trị hỗ trợ :**

- Làm thêm các xét nghiệm sinh hóa máu: Điện giải đồ , Protein, albumin
- Trong trường hợp người bệnh nôn nhiều, cần phải quan tâm vấn đề dinh dưỡng qua đường tĩnh mạch để giúp người bệnh có đủ năng lượng, bù điện giải cho đủ ...
- Dùng thêm thuốc chống nôn

3. Chăm sóc người bệnh nôn

- Dùng thuốc chống nôn theo chỉ định của bác sĩ
- Để người bệnh nằm nghiêng tránh sặc vào phổi
- Duy trì sát khuẩn miệng, giữ vệ sinh sạch sẽ cho người bệnh

*** Chăm sóc về dinh dưỡng**

- Ăn thức ăn mềm, mịn, giàu năng lượng, chia làm nhiều bữa nhỏ trong ngày
- Tránh thức ăn dầu mỡ , cay nóng, nóng...

Chăm sóc và điều trị cho người bệnh có nôn và buồn nôn do hóa trị

Vị trí biên tập viên

Thứ ba, 03 Tháng 11 2015 20:08 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 03 Tháng 11 2015 20:16

- Tránh ăn uống thức phẩm dễ mùi trong phòng kín
- Tránh bắt ăn những thức ăn mà người bệnh không thích hoặc thực đồ đã gây nôn,
- Uống ít nước trong khi ăn tránh gây cảm giác đầy bụng, óchách dễ nôn, tốt nhất là uống chậm, sip nhỏ ngậm hút.
- Không ăn khi đang nằm
- Không nên nằm ngay sau khi ăn
- Nếu tình trạng buồn nôn xảy ra trong suốt thời gian hóa trị, người bệnh cần tránh ăn thực phẩm hóa trị khoảng 1-2 giờ.
- Có thể cho người bệnh ngậm miếng gừng nhai

Tài liệu tham khảo

1. GSTS Nguyễn Bá Đức. Điều trị nội khoa bệnh ung thư. Nhà xuất bản Y học 2010
2. Bộ Y tế - Bệnh viện K Hà Nội. Chăm sóc giảm nhẹ (Dành cho điều dưỡng) 2014